

Olga Soukupová, Žižkovská identita očima dvou generací

Práce se na základě výpovědí respondentů dvou generací snaží zachytit vztah obyvatel Žižkova k jejich městské části. Předpokládá přitom, že lokalita, v níž lidé žijí, ovlivňuje jejich životní styl a nějakým způsobem vytváří jejich identitu. V případě Žižkova s jeho historickými i novodobými specifiky má být tento vliv velmi silný. Na historické expozé navazuje část věnující se volnému času obyvatel Žižkova. Společenské zvyklosti svátečních dnů ve vzpomínkách pamětníků a novodobě organizované slavnosti mají podle autorky významný podíl na utváření „žižkovské identity“. Závěrečná část se pokouší konfrontovat patriotský přístup obou generací k Žižkovu s představami o jejich budoucím bydlišti. V rozporu s prvotní hypotézou se pak ukazuje, že ze skupiny „mladých lidí“ se ozývají hlasy k opuštění Žižkova, resp. prostředí města vůbec.

Práce je po formální stránce na první pohled solidně připravena (formální náležitosti, struktura textu, metoda, hypotézy, závěr). Obsahově je však hluboce pod standardem. Již seznam literatury, obsahující jen několik spíše teoreticky nerelevantních titulů, je nastaven články z místního periodika Hlas Trojky. Vlastní text je pak na 54 normostranách protkán častými citacemi z výpovědí respondentů, které často slouží více jako výplň než ilustrace určitého zobecnění či problému. Podobně mám pochybnosti i o přínosu některých příloh.

Práce ve všech svých částech prokazuje nedostatečnou teoretickou připravenost, kterou jen těžko může vyvážit dobrá vůle či intuitivní nápad, jak vytyčený úkol řešit.

Metodicky relativně uvážený výběr dvou skupin respondentů a pojmenování metody bohužel neznámá, že by si autorka byla vědoma dosahu a mezí takto zvolené metody. Vyrůstat v dané lokalitě, mít zde přátele, několik návštěv v Klubu přátel Žižkova ještě neznámá zúčastněné pozorování, vágní popis organizace položených rozhovorů vzbuzuje pochybnosti (příprava a formulování otázek – „předvýzkum“; vztah tazatel – dotazovaný; problém stereotypních odpovědí atd.). Vážným pochybením je absence reflexe, jak lze sebraná data vyhodnotit a k jakým relevantním závěrům na jejich základě mohu dojít. Lze např. z výpovědí 5 respondentů, kteří jsou zájmově vázáni v jednom klubu, zobecnovat na obyvatele Žižkova? Argumentovat v případě nějaké výpovědi majoritou, tedy tří nebo čtyř z pěti dotazovaných, je pak spíše úsměvné (str. 27, 34). Nepatřičné zobecnění pak vede k nekonzistentnostem. Zatímco v kapitole o identitě autorka uvádí, že respondenti preferují bydlení na Žižkově mimo jiné i kvůli blízkosti zeleně (str. 46), o několik stránek dále se její respondenti kvůli absenci zeleně chtějí ze Žižkova odstěhovat (str. 57).

V úvodním nástinu dějin Žižkova a jeho „specifických kulturně-společenských jevů“ se autorka rozhodně nepokusila, jak uvádí, zpracovat téma možné svébytnosti Žižkova. Útržkovité zmínky o jednotlivých událostech jen velmi povrchně souvisí s tématem práce a nejsou základem alespoň pro pokus nějaké analýzy.

Větší očekávání snad mohla naplnit část týkající se slavností. Souvislosti mezi soudržností skupiny a společnými svátky si pozorně všímá sociologie již od Durkheima (Durkheim, E.: Elementární formy náboženského života, Praha 2002.). Autorka se však bohužel omezila jen na v chybějícím kontextu „nic neříkající“ citát z Člověka jako osoby, a tak je bohužel následující vyprávění o kulturním životě teoreticky nezakotvené. Místy zajímavé vyprávění pamětníků i sociologicky jistě podnětné naroubování některých lidových tradic do prostředí Žižkova pak opět dovoluje jen povšechná tvrzení. Pro téma práce autorka z této kapitoly vytěžila minimum.

Chatrnou teoretickou oporu poskytuje i samotná kapitola, v níž se autorka pokouší význam pojmu identita vyložit. Slovníková hesla nestačí pro vhled do problematiky. To umocňuje navíc i jednoznačně nesprávné pochopení smyslu předložené Jandourkovy definice. „Z poslední věty citované definice z Jandourkova slovníku vyplývá, že část identity člověka je vrozená (...).“ (str. 38) Jandourek sotva chtěl říct, že existuje nějaký gen pro Žižkov nebo jinou lokální identitu.

Nejasnost ve vymezení je patrná i z toho, že autorka mluví někdy o identitě lokality (str. 3), jindy o identitě jedince (str. 38), nebo dokonce společné identitě (str. 40). Již tak problematický text Tomandla a Pargače (2000), z něhož autorka přebírá termín žitý prostor, není nikam komentován, nejsou uvedeny jeho východiska. Citát z Bergera s Luckmanem (1999) je v daném kontextu zcestný. Z teorie tak zbývá jen Baumann (2004), jemuž je však bohužel věnována jen jedna stránka textu bez nějakého širšího komentáře sebraných dat.

V kontextu velmi vágně zvládnuté teoretické průpravy k napsání bakalářské práce nejsou tak překvapením nedostatečně promyšlené výchozí hypotézy (nezvážení dalších faktorů, které výpovědi a životní styl respondentů ovlivňují) a nakonec ani jejich částečné vyvrácení a potvrzení: I bez „žičkovské identity“ by pravděpodobně důchodci starší 70 let neměnili svá bydliště a naopak plány mladé generace míří různými směry.

Autorka si zvolila jen domněle jednoduché téma. Jeho alespoň částečné zpracování by si vyžadovalo přesnější ukotvení v odborné literatuře. Práce je tak jistě v mnohém zajímavá, autorka dokáže zaměřit svou pozornost k důležitým tématům. Domnívám se však, že v této podobě jsou výsledky práce neobhájitelné.

Práci k obhajobě nedoporučuji.

Počet bodů: 9

23.2. 2006

Mgr. Ondřej Skripnik